

De gemeenteraad van Wijchen

14 AZ 060

Beslisnota

Vaststellen van de integrale begroting 2015

Wijchen, 16 september 2014

Geachte leden van de raad,

Beslispunten

1. Vaststellen van de integrale begroting 2015, waarmee u:
 - a. instemt met het boekwerk Programmabegroting 2015 (versie september), die is opgesteld conform bestaand beleid;
 - b. Instemt met de in de nota "Anders denken, samen doen" opgenomen structurele mutaties (hoofdstuk 2) t.o.v. het boekwerk Programmabegroting 2015;
 - c. Instemt met het invulling geven aan de structurele mutaties zoals vermeld in de structurele voorstellen van hoofdstuk 3 van de nota "Anders denken, samen doen";
 - d. Instemt met het incidentele meerjarenperspectief conform hoofdstuk 5 van de nota "Anders denken, samen doen";
 - e. Instemt met het toevoegen aan de algemene reserve van de in het meerjarenperspectief opgenomen jaarsaldi conform hoofdstuk 6 van de nota "Anders denken, samen doen"
 - f. Kennis neemt van het geactualiseerde meerjareninvesteringsoverzicht (MIO) 2015, zoals is opgenomen in hoofdstuk 8 van de nota "Anders denken samen doen".
 - g. Instemt met de prioritering van de gewenste ongedekte projecten (hoofdstuk 8).
 - h. Kennis neemt van het geactualiseerde overzicht Bouwgrondexploitatie 2015-2018, zoals is opgenomen in hoofdstuk 9 van de nota "Anders denken, samen doen";
 - i. Instemt met de investeringen 2015, inclusief het voorstel van kredietverlening conform bijlage 5 van de nota "Anders denken, samen doen";
 - j. Instemt met de onderhoudsplanning vastgoed 2015 conform bijlage 7 van de nota "Anders denken, samen doen";
 - k. Instemt met de mutaties in de nota "Reserves en Voorzieningen";
 - l. Instemt met de tariefswijziging in paragraaf 3 van de programmabegroting en paragraaf 3.18 van de nota "Anders denken, samen doen" onder voorbehoud van de definitieve vaststelling van de verordeningen in de raadsvergadering van 11 december;
 - m. Instemt met de eenmalige lastenverlichting afvalstoffenheffing van € 25,- per aansluiting en deze af te dekken uit de egalisatiereserve afvalstoffenheffing.

- n. Instemt met het instellen van de bestemmingsreserve hondenbelasting per 1-1-2014.
- o. Instemt met een incidentele dotatie van € 211k aan de bestemmingsreserve WMO in 2014.
- p. Instemt met budgetoverheveling van maximaal € 200k m.b.t. verrekening BTW oude jaren t.g.v. het incidentele perspectief 2015.

Inleiding

Voor u ligt de eerste begroting van de nieuwe coalitie in deze verse raadsperiode. Wij kunnen met trots melden dat wij er wederom in zijn geslaagd een dekkende meerjarenbegroting te presenteren. De stevige rem die wij in de vorige periode op de uitgaven hebben gezet heeft goed gewerkt. Verhoudingsgewijs staat Wijchen er (weer) goed voor, maarde nog niet ingevulde taakstellingen laten zien dat waakzaamheid geboden is. We kunnen als de taakstellingen, die nog structureel € 1,1 miljoen beslaan, gehaald worden met een gezonde en solide begroting verder werken en bouwen aan onze vitale gemeenschap en aan onze gemeente. Dat doen we in de wetenschap dat er per 1 januari aanstaande belangrijke wijzigingen optreden die onze begrotingsomvang met 14% hebben doen toenemen, van € 73 miljoen in 2014 tot € 83 miljoen in 2015. De uitkering uit het gemeentefonds is toegenomen van ongeveer € 34 miljoen tot zo'n € 46 miljoen. Daarbij presenteren wij een investeringsambitie voortkomend uit het coalitieprogramma van vele miljoenen euro's. De gedekte investeringen omvatten al een bedrag van ruim € 24 miljoen. Deze middelen zetten we in voor de aanpassingen aan 't Mozaïek (bibliotheek en verduurzaming), dijkafrit Niftrik, de aanpassing van het stationsplein, het aanpassen van de fietsoversteek rotonde Schoenaker en Wijchen21. We vinden dat we moeten blijven investeren in onze mooie gemeente op sociaal vlak en in enkele meer ruimtelijke projecten waar overigens de dekking nog grotendeels voor gevonden moet worden. Hierbij noemen wij een tunnel onder het spoor, een tweede ontsluitingsweg voor Kerkeveld, renovaties van het Oosterpark en renovatie van het kasteelpark. U leest hierover meer verderop in deze begroting.

Het financiële beleid van de afgelopen jaren willen we voortzetten waar het gaat om de uitgangspunten. Het gaat dan bijvoorbeeld om structurele tekorten dekken uit structurele maatregelen, spelregels voor het aanspreken en voeden van de algemene reserve, de noodzaak van integrale afwegingen. De uitgangspunten zijn nog eens in rij en gelid gezet op pagina 5 van de nota "Anders denken, samen doen". De grote bezuinigingen die u de afgelopen periode heeft doorgevoerd zijn de komende periode waarschijnlijk niet nodig, of het moet zijn om ruimte te maken voor nieuw beleid. Hierbij gaan we er vanuit dat we de taakstellingen die voor de komende jaren nog in de begroting staan gaan halen en tot nu toe hebben we daar voldoende vertrouwen in. Zoals we er nu naar kijken groeit, als we geen nieuwe ambities zouden hebben en onze ramingen waarmaken, onze algemene reserve de komende jaren verder door van ruim € 12 miljoen ultimo 2013 naar ruim € 23 miljoen in 2018, maar ook dat is bij lange na niet voldoende om onze ambities af te dekken.

Zoals gezegd, we willen verder bouwen aan onze toekomst en blijven investeren. Tegelijkertijd willen we de lastendruk zo laag mogelijk houden. Het invoeren door het Rijk van afvalstoffenbelasting op het verbranden van restafval en het doorbelasten van BTW in de rioolheffing zijn echter kostprijsverhogende factoren, die verrekend dienen te worden in de tarieven. Ook in 2015 verlenen we een tegemoetkoming afvalstoffenheffing van € 25 per aansluiting. Per saldo stijgen de totaal geraamde inkomsten OZB, Riool en reinigingsheffing met € 558k tot € 13,4 miljoen. Een stijging van 4,4 procent, met name veroorzaakt door Rijksbeleid en prijscompensatie. In de gepresenteerde voorbeeldaanslagen voor meerpersoonshuishoudens leidt dit tot verhogingen van 0,7 tot 3 procent.

Verder willen we een subsidiescan gaan uitvoeren om zeker te weten dat we zo goed mogelijk gebruik maken van de subsidiemogelijkheden die beschikbaar zijn.

Anders denken, samen doen

Deze titel hebben we meegegeven aan ons coalitieakkoord. We willen Wijchen vitaal houden, de gemeenschap zowel als de gemeente. Niet alleen investeren in stenen, maar ook in mensen. U zult wat dat betreft zien dat wij in Wijchen niet stil willen staan. We hebben veel ambities, willen veel doen in Wijchen en in deze begroting vindt u daar de weerslag van. Ambities om meer te doen, ambities om anders te werken.

Met de nieuwe taken die wij per 1 januari er verkrijgen, gaan wij in onze ogen echt anders oppakken dan traditioneel: anders denken, samen doen. Zoals u weet anticiperen en experimenteren we al op deze nieuwe taken op het gebied van jeugdzorg, Awbz-ondersteuning, de onderkant arbeidsmarkt en meer kinderen van het bijzonder naar het gewone onderwijs. "Anders denken, samen doen" staat voor veel waar wij in geloven: de menselijke maat, minder overheid, meer samenleving, meer gebruik van eigen kracht en samenwerkingskracht van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Wijchen21 moet hier een belangrijke impuls aan geven. De menselijke maat zal in verhouding moeten staan met de efficiency die wij ook steeds hoog in het vaandel hebben staan. Wijchen heeft zoals bekend een kleine, compacte organisatie met zeer gemotiveerde mensen die het beste voor de samenleving willen doen en het beste uit zichzelf willen halen. Een organisatie om trots op te zijn. Terwijl de gebruikelijke producten worden geleverd zijn we met man en macht bezig de nieuwe taken op te pakken en vorm te geven, Wijchen21 te realiseren en ook uw ambities waar te maken. We doen dat met een organisatie die steeds op zoek is naar innovatieve oplossingen en die liggen voor een groot deel in verdere digitalisering. Wijchen21 staat voor dit soort vernieuwde dienstverlening die gericht is op maatwerk en menselijke maat. Wij willen steeds de beste dienstverlening voor onze inwoners tegen lage kosten en met oog voor de individuele behoeften, wensen en verlangens van onze inwoners, bedrijven en instellingen. De nieuwe en verbeterde website wordt volgend jaar operationeel. We gaan hier in tempo nu digitale producten op zetten. Met ingang van 2015 kunnen inwoners die dat wensen via de website hun afspraken inplannen.

Als die afspraken beter bij iemand thuis of in een sociaal wijkteam kunnen plaatsvinden dan passen we ons daarop aan. We gaan onze balies en

spreekkamers modernier inrichten want we zijn ervan overtuigd dat we die, zij het in mindere mate, nodig blijven hebben. We gaan ze aanpassen aan het idee dat we veel meer samen met onze inwoners aan het werk zijn en niet alleen voor en over onze inwoners. In de definitieve huisvestingsplannen die wij aan u gaan voorleggen, zult u dat terug zien. Wijchen21 staat voor een moderne gemeentelijke rol. Wij willen meedenken zonder bepalend te worden. We willen vertrouwen uitstralen zonder naïef te zijn. We willen ondersteunen zonder het initiatief over te nemen. We willen inwoners aansporen tot eigen initiatief zonder bemoeizuchtig te worden. De bestuursstijl die hierbij past is die van bereid tot samenwerking, resultaatgericht en besluitvaardig. Zie hier ook de ruimte die wij willen bieden en die wij zoeken. Het is een balans en daarom is Wijchen21 ook eerder een avontuur dan een geplande reis. Een reis niet alleen voor ons college, maar evenzeer voor uw raad en voor onze medewerkers als voor de samenleving als geheel.

Andere rollen

In Wijchen zijn we al lange tijd bezig de traditionele rol van de overheid te heroverwegen. Zo krijgt u binnenkort het voorstel om de welstandscommissie af te schaffen. In uw vergadering van september jl. heeft u het gehad over het vertrouwen dat inwoners moeten hebben in de gemeente, zo zou de gemeente ook vertrouwen in zijn inwoners moeten hebben. Bij het vertrouwen dat de gemeente moet hebben in zijn inwoners gaat het overigens vaak over het vertrouwen dat inwoners in hun bureu moeten hebben.

Op het terrein van de sociale zorg zijn wij al langer bezig met een rol van "zorgen voor" ombouwen naar "zorgen dat". Dit wordt daar de kanteling genoemd, vorsend naar wat mensen nog wel zelf kunnen (organiseren). De verzorgingsstaat is in vele opzichten een prachtige verworvenheid gebleken. Mooi maar zowel onbetaalbaar als onwenselijk. Onwenselijk in zijn uitkomst dat velen zich ook afhankelijk gingen opstellen, daarmee passief en ook nog eens ontevreden wordend. Wij moeten als gemeente het mensen niet moeilijker maken dan nodig, integendeel, het makkelijker maken waar het kan maar mensen evenmin lui maken. Mensen die actief zijn en actief blijven leven immers langer, zijn gelukkiger en blijven bovendien langer gezond. Alle reden dus om de kanteling door te zetten, op allerlei terreinen. Zoals wij er naar kijken is sturen op de kracht van de samenleving, de kracht van het individu geen reactionair, geen asociaal beleid, maar wenselijk en menselijk sociaal beleid.

Bij de discussie over het sociaal innovatiefonds speelde de vraag wie nu de criteria moest bedenken en vaststellen voor het fonds. Wie zijn "burgers" in dat verband en is de gemeenteraad nu niet juist de vertegenwoordiging van "die burgers". Dit is een uiterst zinvolle discussie. In het kader van de nieuwe rollen gaat het daarbij om overheid en samenleving en in die afweging behoort de gemeenteraad tot de overheid. U bent het enige orgaan dat uiteindelijk gezaghebbend een besluit kan nemen. Dat is even waardevol als behoudens waardig.

Evenzeer waardevol is het zoals u aangaf dat vanuit de samenleving de ideeën aangereikt worden op basis waarvan u besluit. Uw besluit is daarmee idealiter een besluit geworden van een samenleving als geheel en niet (alleen) een besluit voor en over die samenleving.

Het zal duidelijk zijn dat de nieuwe rol niet voor alle taken van de gemeente geldt. Waar de overheid gezaghebbend moet optreden in zaken als handhaving en belastingoplegging dient dit, uiteraard met een oog voor de concrete omstandigheden ook exclusief door de gemeente te worden gedaan. Er zijn ook taken die we het liefst helemaal door de samenleving laten doen en waar hooguit sprake is van "overheidsparticipatie". Waar we het over hebben is het grote middengebied waarbij we zoeken naar een nieuwe balans tussen overheid en samenleving. Dit zal ook een thema zijn in de zogenoemde herijking van de strategische visie waartoe u heeft opgeroepen. Wij willen deze herijking graag weer ruimhartig met de inwoners doen en vragen op voorhand hiervoor € 50k beschikbaar te stellen.

Samenwerkend Wijchen

Op het vlak van regionale samenwerking zullen ook de komende jaren betekenende besluiten genomen moeten gaan worden. U heeft al besloten tot aansluiting bij de zogeheten Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) waar het werkbedrijf de eerste module van is. U heeft in juni 2012 een strategisch besluit genomen over regionale samenwerking. Die samenwerking gaat afhankelijk van de taken uit van concentrische cirkels. Wijchen wil een krachtige gemeente zijn, dat wil zeggen dat wij gaan voor een daarbij passende organisatie die zoveel mogelijk zelfstandig kan afdoen en alleen waar kosten, kwaliteit of kwetsbaarheid in het gedrang komen bereid is tot opschalen. Als wordt opgeschaald kijkt u eerst naar de omliggende gemeenten in het land van Maas en Waal, zoals met de belastingsamenwerking is gebeurd. Als die schaal onvoldoende soelaas biedt kijkt u naar het Rijk van Nijmegen, zoals dat in meerdere bestaande gemeenschappelijke regelingen en met de MGR het geval is. Sommige taken behoeven een nog grotere schaal, denk aan die van de Veiligheidsregio en de Stadsregio (wonen, recreatie, economie en nu nog mobiliteit). Dit zijn de grote lijnen, er zijn in ons rijk gevarieerde takenpalet ook afwijkende samenwerkingen zoals alleen met Nijmegen het bedrijventerrein Bijsterhuizen en de regionale ombudsman met alle gemeenten exclusief Nijmegen.

Wijchen kan in tegenstelling tot de kleinere gemeenten veel taken zelf uitvoeren. Waar Nijmegen er voor kiest om met haar grote organisatie toch steeds de samenwerking op te zoeken met de regio en deze via gemeenschappelijke regelingen vorm te geven verkiest u vanuit het belang voor onze inwoners tot nu toe een meer zelfstandige koers. Wij hebben de overtuiging dat we steeds de balans moeten zoeken in onze opstelling. Wijchen heeft uiteraard evenzeer belang bij een sterke regio. Wij willen ons evengoed verbinden met de omliggende gemeenten. Dat geldt in het bijzonder voor de gemeenten die qua achtergrond en schaal beter bij ons aansluiten, maar ook de relatie met Nijmegen moet constructief en wederkerig zijn. Dit vraagt om een strategische herbezinning, welke wij gaandeweg deze periode met u willen delen.

Een verwant thema is dat van zelfstandigheid van de gemeente. Uw raad heeft uitgesproken dat Wijchen zelfstandig wil blijven. Dat is een duidelijk signaal, maar betekent dat ook dat verzoeken van buurgemeenten om tot een intensieve samenwerking dan wel fusie te komen dienen te worden

afgewezen? U heeft aangegeven geen nieuwe gemeenschappelijke regelingen meer te willen vanwege de gebrekkige democratische controle, maar samenwerkingen met buurgemeenten kunnen eigenlijk alleen via gemeenschappelijke regelingen tot stand komen. Er ligt hier al met al voldoende voor een intensief debat.

Bouwend Wijchen

Wijchen is, zo blijkt uit tal van onderzoeken en zo beleven we het zelf uiteraard ook, een aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. Om Wijchen aantrekkelijk te houden moet Wijchen blijven bouwen. De gezinsverdunding is namelijk nog steeds niet op zijn hoogtepunt en dat betekent dat Wijchen qua inwoners nauwelijks nog zal groeien (de afgelopen twee jaar zijn we zelfs 100 inwoners teruggelopen tot net onder de 41.000), terwijl er nog heel wat woningen gebouwd gaan worden. Die woningen moeten kwaliteit toevoegen. Ze moeten dus aansluiten op actuele woonbehoeften, op dit moment zijn dat naast voldoende sociale huur vooral voldoende woningen voor starters en senioren en die met een zorgcomponent. Startersleningen kunnen een bijdrage leveren, waartoe u via een motie heeft opgeroepen. De woningen moeten niet alleen van binnen maar ook van buiten kwalitatief in orde zijn. We moeten steeds als het ware gemeentelijke monumenten voor de toekomst bouwen. Met de invulling van de Huurlingsedam, de Oostflank-centrum en de stationsomgeving laten we zien dat we oog hebben voor deze toekomstgerichte kwaliteit en bouwen we iets om trots op te zijn. In het verlengde van de nieuwe rollen gaan we bij woningbouw ook verkennen of we nog meer aan de samenleving kunnen overlaten. Individuele en collectieve particuliere initiatieven willen we waar mogelijk een zetje geven. Zoals in Balgoij waar toekomstige en huidige inwoners van het dorp gezamenlijk een woonwijk aan het ontwikkelen zijn en waar de rol van de gemeente er een is van vooral faciliteren. Er komen zo 10 nieuwe woningen voor vooral starters in een dorp dat jarenlang planologisch op slot heeft gezeten. Een resultaat om trots op te zijn.

We willen via onze algemene reserve sparen om een aantal grote projecten te kunnen financieren. Wij geven prioriteit aan een oplossing voor de barrièrewerking van het spoor, een tweede ontsluiting voor de wijk Kerkeveld en renovaties van het kasteelpark en Oosterpark. Ook de rotonde Randweg/Schoenaker geven wij prioriteit.

Duurzaam Wijchen

Als we de aarde lenen van onze kinderen en kleinkinderen dan is het de vraag of we wel verantwoord bezig zijn (geweest). Fossiele brandstoffen zijn echt eindig, er komt geen nieuwe aardolie en -gas meer bij en al helemaal niet op afzienbare termijn. Wijchen wil in 2040 een energie neutrale gemeente zijn. Dat is nog een eindje weg, maar we zijn dan ook nog wel heel ver verwijderd van dit ideaal. Wat moeten we nu tenminste doen om dit ideaal realistisch te laten zijn?

Grote bijdragen zijn te verwachten van energie- en grondstoffenbesparing, we zullen onder andere echt anders moeten omgaan met ons afval. Afval beperken is een, maar afval voorkomen is een ander, en afvalstromen niet meer als een kostenpost zien maar als bouwstoffen voor nieuwe processen vergt een heel nieuwe en inspirerende manier van denken. Op het gebied van wind-, zonne- en bio-energie heeft u zich al uitgesproken. De discussie

over windenergie heeft ook laten zien dat het omarmen van een dergelijke energiebron nog iets anders is dan het omarmen van concrete initiatieven.

Op het gebied van energiebesparing kunnen we tot onze vreugde melden dat van de provinciale subsidieregeling voor onderzoek bij particuliere woningen nog steeds veel gebruik wordt gemaakt. Wij hebben de hoop en verwachting dat er naast die van Hernen in Wijchen meerdere particuliere energiecoöperaties ontstaan om gezamenlijk te werken aan energiebesparing en alternatieve energieopwekking. Maatschappelijk rendement voor de lokale samenleving staat voor ons voorop. Opnieuw een vorm van benutten en stimuleren van de kracht van onze samenleving. Om onze ambities een stevige impuls te geven vragen we voor 2015 een bedrag van € 300k en vanaf 2016 structureel € 25k. Wij willen komen met een zogenoemde routekaart met daarin wegen of transitiesporen om te komen tot die energie neutrale gemeente in 2040. We willen daarvoor initiatieven van onze inwoners initiëren en faciliteren.

Om goed te kunnen inschatten wat de gevolgen van verkeersmaatregelen zijn op hinder van geluid en fijnstof hebben we een zogenoemde milieukaart. Die kaart moet steeds actueel zijn. Hiervoor vragen we een bedrag van structureel € 5k.

Levendig Wijchen

Wijchen moet in alle geledingen het aantrekkelijke mêlee van dorpen blijven dat het is. Leefbaarheid raakt heel wat facetten van onze samenleving. Het gaat om het woon- en leefklimaat in brede zin, (sociale) veiligheid hoort daarbij, maar ook speel-, groen-, winkel- en onderwijsvoorzieningen. We gaan werken aan een visie en een stappenplan om te komen tot een geleidelijke kwaliteitsverbetering van de wijken die aandacht behoeven. Voorkomen van problemen en oplossen van vraagstukken, daar draait het om. Zoals u heeft aangegeven moeten de dorps- en wijkontwikkelingsplannen verder uitgewerkt worden en moeten deze tot uitvoering kunnen komen. Dit alles willen we, steeds in lijn met onze visie, als gemeente niet doen vóór de samenleving, maar als het maar enigszins mogelijk is laten organiseren vanuit de wijken en dorpen. Stimuleren is ook hier prima, maar de gemeentelijke rol moet bescheiden blijven. Van de gemeente kan wel verwacht worden dat gemeenschapsgeld beschikbaar wordt gesteld waar investeringen nodig zijn en deze de draagkracht van inwoners te boven gaat. Uiteraard bepaalt u steeds in een integrale afweging waar de gelden het best aan besteed kunnen worden.

Wijchen is een levendige gemeente, een gemeente die bruist van de activiteiten. Dat willen we graag zo houden. Wijchen beweegt misschien op het ritme en getijde van kermis, carnaval en vierdaagse, maar vibreert op tal van andere evenementen.

Om de succesvolle concerten op de maandag en de dinsdag op de markt in Wijchen te kunnen behouden willen we het budget dat beschikbaar is op het realistische niveau brengen (ophoging € 6k) van de afgelopen jaren. Om voor de aantrekkingskracht van Wijchen belangrijke evenementen, zoals een Holland Ladies tour en operatie Market Garden in 2014, te faciliteren vragen we een budget van structureel € 10k.

Wijchen is een veilige gemeente, op het gebied van verkeersveiligheid zelfs een van de veiligste van Nederland en dat willen we graag zo houden. U heeft opgeroepen tot een veiligheidsweek en wijkwatchers. Allemaal middelen om te bewerkstelligen dat we de samenleving actief betrekken bij leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken. De 41.000 inwoners en bedrijven zijn met elkaar immers veel beter in staat om veiligheid handen en voeten te geven dan de paar agenten en toezichthouders die we hebben

Zorgzaam Wijchen

De afgelopen vier jaar hebben wij het sociale gezicht van Wijchen weten te behouden en weten wij ons ook gesteund door bijvoorbeeld de cliëntenraad in ons sociale beleid. Wij vinden het een groot goed dat wij kunnen zorgen voor degenen die die steun niet kunnen missen. Met de nieuwe taken krijgen wij er verantwoordelijkheden bij waarvan we de impact zowel sociaal-maatschappelijk als financieel nog niet in alle nuances kunnen overzien. We staan wat dat betreft aan de vooravond van een nieuw tijdperk, een tijdperk waar het sociale aanzien nog meer dan voorheen wordt bepaald door wat wel wordt genoemd de meeste nabije overheid, de gemeente. Duidelijk is dat deze nieuwe taken per saldo een forse rijksbezuiniging betekenen. De hoop is erop gevestigd dat gemeenten beter in staat zijn de gevolgen aanvaardbaar te maken en op onderdelen zelfs vooruitgang te boeken. We staan op dit vlak voor een goed beleid en een "zachte landing" voor de betrokkenen nu ze aan de gemeentelijke zorg zijn toevertrouwd. De reserve WMO is wat ons betreft op peil om de komende jaren eventuele tegenvallers te kunnen opvangen.

We zijn al meer dan een jaar bezig om ons te bereiden op deze nieuwe taken en hebben er inmiddels veel vertrouwen in dat we de taken aankunnen, daarbij zoveel mogelijk lokaal en zelfs niet vanuit het gemeentekantoor maar in de wijken op te kunnen pakken. De sociale wijkteams draaien immers al. Steeds is de insteek dat we kijken naar wat de mensen met hulp van familie, vrienden of burens zelf kunnen (organiseren). Zoals we aangegeven hebben zijn wij van opvatting dat dit de mensen uiteindelijk het meeste helpt. Overigens steeds in de wetenschap dat professionele ondersteuning en zorg altijd dichtbij en laagdrempelig voorhanden zijn als het nodig is. Aan mantelzorg zit immers ook een grens. Feit is overigens dat eigenlijk maar weinig mantelzorgers, al zijn ze zwaar belast, de behoefte uiten aan extra ondersteuning vanuit de gemeente.

Om werkgelegenheid te kunnen behouden in de sfeer van hulp bij het huishouden kunnen wij incidenteel voor 2015 het een en ander opvangen, maar resteert er een forse structurele taakstelling van € 511k, die nog wel ingevuld moet worden.

Met de nieuwe taken op het gebied van de jeugdzorg haalt de gemeente een behoorlijk financieel risico binnen. Kinderen die immers in de residentiële jeugdzorg terecht komen kosten al snel meer dan € 100k per jaar. Het is dus van groot belang dat we ontsporing en overlast voorkomen. Ter versterking van het jeugdbeleid zetten we dan ook gedurende het perspectief 2015-2018 jaarlijks incidenteel € 50k in (twee fte). In het verlengde hiervan willen we ook de leerplichttaken op niveau kunnen voortzetten. Hiervoor vragen we vooralsnog alleen voor 2015 € 13k. Voor

ondersteuning van het passend onderwijs willen we, uit de WMO-gelden, structureel € 20k vrij maken om deze taak zo goed mogelijk te kunnen oppakken. Daarnaast stellen we gedurende 2015-2017 in totaliteit € 55k incidenteel ter beschikking.

Wij hebben ook zorg voor de onderkant van onze samenleving. Armoede en zeker als daar kinderen bij betrokken zijn willen we tegengaan. Alle kinderen moeten immers zoveel mogelijk gelijke kansen krijgen. Er wordt een steeds groter beroep gedaan op schuldhulpverlening. Wij vinden dat we hier in preventieve zin iets aan moeten gaan doen. Omdat we ervan uitgaan dat de crisis niet eindeloos duurt, willen we extra menskracht inzetten in 2015 en 2016 (jaarlijks € 34k).

Bedrijvig Wijchen

Wijchen is een bedrijvige gemeente met zo'n 14.000 arbeidsplaatsen. Er is veel kleinschalige maakindustrie en op het gebied van bouwen en logistiek zijn we sterk. We hebben de crisis tot nu toe economisch behoorlijk goed doorstaan en maken deel uit van de regio die met +25% vacatures ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar tot de top van Nederland behoort. De grootste groei van de toekomstige werkgelegenheid is te verwachten in de ICT-gerelateerde initiatieven. Wijchen heeft op dit gebied goede kaarten. Niet voor niets is onze gemeente in 2013 uitgeroepen tot eerste Google E-towngemeente, mogelijk zelfs de meest internet intensieve gemeente van de wereld en verwachten we in 2014 nog steeds bij de top te behoren. Het vroegtijdig aangelegde glasvezelnetwerk met 96% dichtheid en de innovatieve ondernemersgeest van de Wijchenaren zijn hierin ongetwijfeld katalysatoren. Onze uitdaging ligt in het vasthouden en uitbouwen van deze positie. Het uitrollen van gratis wifi in het centrum is al een belangrijke bouwsteen hierin. Ook dat er snel internet komt in het buitengebied, en als het even kan er supersnel internet komt in de hele gemeente. Uit onderzoek blijkt dat fysieke en digitale bereikbaarheid ook van kleine kernen cruciaal zijn voor de leefbaarheid. Wij gaan met maatschappelijke initiatiefnemers energie steken in het mogelijk maken hiervan. Wij hebben de overtuiging dat wij hiermee onze samenleving een forse boost kunnen geven. Wij vragen hiervoor incidenteel € 100k.

Onze banden met het bedrijfsleven zijn goed, zo blijkt gelukkig elke keer uit de MKB-onderzoeken. Dat is enerzijds opmerkelijk, omdat we maar een halve fte beschikbaar hebben als contactpunt voor het bedrijfsleven, anderzijds geeft het aan dat onze organisatie en ons bestuur als geheel een goede focus hebben. We kunnen trots zijn op wat de verschillende bedrijvenverenigingen ondernemen en hoe het gros van de bedrijventerreinen erbij ligt.

Wat het centrum betreft kunnen we een pluim op de hoed steken van WijchenIs en het centrummanagement. Wat is begonnen als een eenvoudig burgerinitiatief is uitgegroeid tot een bloeiend samenspel van winkeliers, pandeigenaren, bewoners en bezoekers van het centrum. Alleen al in de aankleding (denk aan de bloemenweelde aan de lantaarnpalen en terrassen) oogt ons centrum indrukwekkend.

We gaan nu op korte termijn werken aan een aan onze website gerelateerde voorziening om het onze bedrijven nog makkelijker te maken te communiceren met ons.

De nieuwe Participatiewet en de in Wijchen de afgelopen jaren toch ook 50% gegroeide aanspraak op bijstand (van ca. 400 naar ruim 600 cliënten, is ongeveer 1,5% van het aantal inwoners) maakt dat we een grote opgave hebben om mensen aan het werk te houden en te krijgen. Het is goed om in het nieuwe Werkbedrijf als overheid, werkgevers en werknemers wat dit betreft verantwoordelijkheid te dragen. Een goed ondernemersklimaat is en blijft hoe dan ook cruciaal. Als regels hieraan in de weg staan zijn we steeds bereid te kijken waar we regels ter discussie kunnen stellen en kunnen verzachten of zelfs schrappen.

Maatschappelijk Wijchen

Wijchen beschikt over een rijk aanbod aan voorzieningen op het terrein van onderwijs, ontplooiing en vrije tijdsbesteding en die rijkdom willen we graag behouden. Ook hierbij willen wij onze rol niet groter maken dan nodig is, sterker nog, ook hier willen wij vooral vaststellen dat maatschappelijke partners en inwoners zich optimaal inzetten en waar dat (nog) niet voldoende is willen wij stimuleren dat die rol gepakt wordt. Zo zijn de uitvoering en kwaliteit van het onderwijs een primaire taak van Kans en Kleur en het MaasWaalcollege, maar willen wij waar nodig stimuleren dat deze instellingen goed samenwerken met andere organisaties/initiatieven die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Denk aan sportverenigingen, kinderopvang, naschoolse bezigheden en de kansen om via samenwerking hiermee bijvoorbeeld de scholen in de kleine kernen open te kunnen houden. Verdere ontwikkeling van samenwerking in brede scholen, zonder een accent op de stenen, hebben wij in het verleden gestimuleerd en willen wij ook in de toekomst blijven steunen.

De verenigingen zijn de spreekwoordelijke kurk waarop onze samenleving drijft. Zij mogen zich dan ook in een voortdurende welwillende aandacht van ons blijven verheugen. We willen in het verlengde van de aangenomen motie hierover komen tot een volverend fonds duurzaamheid voor accommodaties van sportverenigingen. Wij zien uiteraard het liefst dat die verenigingen zelf met plannen en ideeën komen die meerwaarde bieden aan de Wijchense samenleving. Wij gaan de komende periode ook aandacht besteden aan degenen die door hun maatschappelijke situatie of handicap niet aan sport kunnen doen.

Kunst en cultuur hebben de afgelopen jaren behoorlijke druk vanuit de bezuinigingsnoodzaak moeten doorstaan. De komende periode willen wij hier weer meer ruimte voor bieden en in 2015 met een voorstel naar u toekomen.

Mobiel Wijchen

Onze inwoners en bedrijven zijn gebaat bij een goede bereikbaarheid. Als Wijchen mogen we wat de hoofdinfrastructuur betreft wat dat betreft niet klagen. Drie snelwegen, de Maas en het spoor maken Wijchen zeer goed bereikbaar zodat er eigenlijk alleen kleinere wensen zijn, die hoe dan ook wel veel geld vertegenwoordigen. Denk aan een extra ongelijkvloerse kruising van de spoorlijn die Wijchen toch resoluut in tweeën verdeelt. Denk aan verdubbeling van het spoor bij de Ravensteinse brug. Het keerspoor ligt er nu, maar de wens blijft dat dit een tijdelijke maatregel is omdat er uiteindelijk een kwartiersverbinding komt ook met 's-Hertogenbosch. Zeker op het vlak van infrastructuur hebben maatregelen

nooit alleen maar voordelen. Bereikbaarheid enerzijds en duurzaamheid en leefbaarheid kunnen op gespannen voet met elkaar komen.

De grote wijk Kerkeveld heeft slechts één ontsluiting op de ringstructuur van Wijchen. Het zou een verbetering zijn als er een meer rechtstreekse aansluiting zou komen in de richting van de Drutense of Graafseweg zodat het forensenverkeer snel op de hoofdinfrastructuur kan aantakken. Ter bevordering van de verkeersafwikkeling kijken we ook naar de knelpunten op de Randweg Noord waar een meer directe verbinding van de Gagelvense weg en de Schoenaker en op kortere termijn een rotonde bij de kruising Schoenaker-Randweg. Voor dat laatste hebben we al een toezegging van de Stadsregio voor € 459k waarmee de helft is gedekt. Het zal inmiddels duidelijk zijn dat wij als gemeente dit soort initiatieven niet nemen zonder goede samenspraak met onze inwoners. In het GVVP-II is veel ruimte ingelast om die gesprekken aan te gaan, omdat draagvlak een basisvoorwaarde is om dit type projecten te laten slagen.

Het college wil over deze onderwerpen graag het gesprek met uw raad aangaan. We zijn er in onze ogen steeds in geslaagd een constructief overleg te voeren met uw hele raad over ambities, mogelijkheden en kaders. We kijken uit naar de debatten die we hierover met u gaan voeren.

Beoogd effect

Het realiseren van een sluitende structurele en incidentele meerjarenbegroting 2015-2018, waarvan nu de jaarschijf 2015 structureel sluitend dient te zijn. Door het vaststellen van deze begroting geeft de Raad de kaders aan het college voor de uitvoering van de activiteiten in 2015.

Argumenten

De gemeente moet in ieder geval het jaar 2015 structureel sluitend hebben om in aanmerking te komen voor goedkeuring door de provincie en onder het repressief toezichtregime (lichtste vorm) te vallen.

De bestemmingsreserves hondenbelasting wordt ingevoerd om eventuele overschotten/tekorten van enig jaar te egaliseren. Saldo van enig jaar wordt betrokken bij toekomstige tariefstellingen.

De suppletieaanslagen zijn grotendeels ingediend bij de fiscus. De beoordeling van de ingediende suppleties door de fiscus dient nog te geschieden en daarmee is omvang en moment van teruggave nog ongewis. Indien de gelden, geheel of gedeeltelijk, ontvangen worden in 2014 dan dienen deze via een budgetoverheveling toegevoegd te worden aan de Begroting 2015.

Kanttekeningen

Indien u niet akkoord gaat met één of meerdere van de maatregelen, die opgenomen zijn in de nota "Anders denken, samen doen", en er daardoor geen sluitende jaarschijf 2015 zou ontstaan dan zijn alternatieve maatregelen van uw kant nodig om te komen tot een sluitende jaarschijf 2015.

De in de programmabegroting 2015, paragraaf 3, opgenomen lokale heffingen zijn berekend tegen bestaand beleid. Na uw besluit over voorliggend voorstel worden de lokale heffingen herberekend en ter vaststelling aan u aangeboden in de raadsvergadering van 11 december.

Financiën

In onderstaande tabel is het verloop weergegeven van het saldo voor en na bestemming:

Structureel en incidenteel	2015	2016	2017	2018
Structureel saldo programmabegroting 2015	1.110	1.055	1.039	1.040
Mutatie structureel saldo nota "Anders denken samen doen"	-400	-283	-230	-373
Structureel beginsaldo nota "Anders denken samen doen"	710	772	809	667
Incidenteel saldo programmabegroting 2014	349	700	824	346
Mutatie incidenteel saldo nota "Anders denken samen doen" en Kaderbrief 2015	-347	-593	-589	-196
Incidenteel saldo nota "Anders denken samen doen"	2	107	235	150
Saldo voor bestemming	712	879	1.044	817
Dotatie/onttrekking algemene reserve	-712	-879	-1.044	817
Saldo na bestemming	0	0	0	0

Uitvoering

Na vaststelling van de begroting sturen wij de begroting naar de Provincie ter toetsing. Wij maken 1 boekwerk van het besluit, welke de gehele primitieve begroting zal omvatten.

Burgerparticipatie

Bij het uitvoeren van de maatregelen zal op diverse onderdelen duidelijk sprake zijn van burgerparticipatie.

Bijlagen

1. Programmabegroting 2015 (bestaand beleid)
2. Nota "Anders denken, samen doen"
3. Boekwerk "Reserves en voorzieningen (bestaand beleid) ter inzage bij de griffie.

Gerelateerde stukken

14 AZ 030 Kaderbrief 2015-2018

Burgemeester en wethouders van Wijchen,
De secretaris, De Burgemeester,

De gemeenteraad van Wijchen

14 AZ 060

Raadsbesluit

Vaststellen van de integrale Begroting 2015

De raad van de gemeente Wijchen;

Gelet op:

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van:
16 september 2014

besluit:

1. Vaststellen van de integrale begroting 2015, waarmee u:
 - a. instemt met het boekwerk Programmabegroting 2015 (versie september), die is opgesteld conform bestaand beleid;
 - b. Instemt met de in de nota "Anders denken, samen doen" opgenomen structurele mutaties (hoofdstuk 2) t.o.v. het boekwerk Programmabegroting 2015;
 - c. Instemt met het invulling geven aan de structurele mutaties zoals vermeld in de structurele voorstellen van hoofdstuk 3 van de nota "Anders denken, samen doen";
 - d. Instemt met het incidentele meerjarenperspectief conform hoofdstuk 5 van de nota "Anders denken, samen doen";
 - e. Instemt met het toevoegen aan de algemene reserve van de in het meerjarenperspectief opgenomen jaarsaldi conform hoofdstuk 6 van de nota "Anders denken, samen doen"
 - f. Kennis neemt van het geactualiseerde meerjareninvesteringsoverzicht (MIO) 2015, zoals is opgenomen in hoofdstuk 8 van de nota "Anders denken samen doen".
 - g. Instemt met de prioritering van de gewenste ongedekte projecten (hoofdstuk 8).
 - h. Kennis neemt van het geactualiseerde overzicht Bouwgrondexploitatie 2015-2018, zoals is opgenomen in hoofdstuk 9 van de nota "Anders denken, samen doen";
 - i. Instemt met de investeringen 2015, inclusief het voorstel van kredietverlening conform bijlage 5 van de nota "Anders denken, samen doen";
 - j. Instemt met de onderhoudsplanning vastgoed 2015 conform bijlage 7 van de nota "Anders denken, samen doen";
 - k. Instemt met de mutaties in de nota "Reserves en Voorzieningen";
 - l. Instemt met de tariefswijziging in paragraaf 3 van de programmabegroting en paragraaf 3.18 van de nota "Anders denken, samen doen" onder voorbehoud van de definitieve

vaststelling van de verordeningen in de raadsvergadering van 11 december;

- m. Instemt met de eenmalige lastenverlichting afvalstoffenheffing van € 25,- per aansluiting en deze af te dekken uit de egalisatiereserve afvalstoffenheffing.
- n. Instemt met het instellen van de bestemmingsreserve hondenbelasting per 1-1-2014.
- o. Instemt met een incidentele dotatie van € 211k aan de bestemmingsreserve WMO in 2014.
- p. Instemt met budgetoverheveling van maximaal € 200k m.b.t. verrekening BTW oude jaren t.g.v. het incidentele perspectief 2015.

Aldus besloten door de gemeenteraad in zijn openbare vergadering van 6 november 2014.

De voorzitter,

De griffier,